

ISZÁNTÉL

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hozva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyévi szám ára 8 fillér.

*Politikai
napilap*

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 193. szám.

Nagy-Várad.

Szombat, 1913. augusztus 23.

A gyáripár tultengése

Félszázados elkoptatott jelszó nálunk az iparban való elmaradottságunk, melyért aztán hallatlan erőfeszítéseket tettünk, legutóbb is a koalíciós kormány uralkodása alatt. Nem kutatjuk itt, volt-e az országnak pozitív haszna ebből, most csak arra akarunk rámutatni, hogy a világ legnagyobb gyáripari államszövetsége, az északamerikai Unió is sajnosan érzi az ipari tultengés óriási hátrányait s a legnagyobb erőfeszítéseket teszi oly irányban, hogy a gyáriparral a mezőgazdasági termelés valahogy lépést tartson. Nehéz vállalkozás ez, mert a gyáripár óriási előnyben van (különösen az északi, úgynevezett „vas-államokban“) a mezőgazdaság felett. Az Unióba évről-évre mind nagyobb számmal beözönlő európai népesség pedig nem a mezőgazdasági termelés javára esik, hanem a gyáripár munkásai számát szaporítja, még az a népesség is (mint pl. a magyar) mely otthon kizárólag mezőgazdálkodással foglalkozott. Ennek természetes okaira valamikor szintén ráfogunk mutatni, most csak jelezni kívánjuk az Unió gazdasági politikájának nagy fordulatát, mely főleg a mezőgazdaság intenzív fejlesztését tüzte ki céljául s melyet a szövetségi kormány 12 éven át változatlanul megmaradt földmívelési minisztere, kit történetesen szintén Wilsonnak hívnak, mint az Unió új elnökét, eszközölt és folytatott szíves kitérővel.

Okot erre főleg a hihetetlenül magasra szökött élelmiszer árak adtak. Husz év alatt megkétszereződött Északamerika lakosainak száma, főleg az óriási bevándorlás folytán,

kétszer annyi száj evett, de nem termelt kétszer annyi kéz. Az élelmicikkek árai a háromszorosukra szöktek fel s az Unió, mely a múlt század nyolcvanas éveinek kezdetén gabonájának Európába behozatalával az itteni mezőgazdaságot egyszerre válságba juttatta (öregebb gazdáink még emlékeznek az 1884-ben rájuk oly végzetessé vált 6 frt-os buzaárakra). Ez az Unió ma ott áll, hogy az európai bevétel réme fenyegeti, mert aránytalanul több a fogyasztó, mint a termelő s a papiros-buza spekuláció, mely élelmes üzereknek milliárdokat szerzett, még óriásibb New-Yorkban és Chicagóban, mint Londonban vagy Párisban. Ugyanez eset van a fogyasztásra szánt hus termelése körül, mely annyival érzékenyebben érinti az amerikaiakat, mert az angol faj a husevő ragadozók közé tartozik, innen kegyetlenebb természete is, melyre már Taine Hippolit, a nagy francia író is rámutatott.

A termelés megmaradt a régi alapon, mert a bevándorlottak a gyárakba tolongtak, hol gyorsabban tehettek szert pénzre, mintha a földmívelésre adták volna magukat, mihez a megfelelő anyagi erejük is hiányzott.

A bevándorlók az olcsóbb munkaerőt képviselve, gyűlöletesek a benszülött amerikai előtt, ki benők a lefelé licitálót látja, mi miatt az ők eddigi fáradságnélküli, kényelmes megélhetésük van veszélyeztetve. Az örökös bérharcokban az idegen elem, melyet a megélhetés gondjai jobban nyomnak, többnyire a munkaadó oldalán áll. Elgondolja, hogy otthon mily csekély volt legnagyobb keresete az itteni legalacsonyabb munkabér mellett

is és nem hajlandó részt venni az erőszakos munkaszünetben, mely őt és családját nyomornak teszi ki, mert míg a yankee sztrájkoló a maga hivatalos segélyét mindenképpen kivásalja a pártvezetőségtől, addig az éhhalál idegent üres szavakkal fizetik ki s ő sanyarog családjával.

A gyáripár tultengése miatt Amerika örökös gazdasági válságokkal küzdök. Egyik bérharc a másikat éri: a pártvezetőség mindig melegen akarja tartani embereit és a bérharc kérdését. Legtöbbször nem is a munkások megélhetéséről van szó, hanem a hatalmi kérdésről. A két fél mindenképpen mérközni akar, megtudandó, melyik az erősebb.

A legrövidebbet ebben az ártatlan külföldiek huzzák, kiket agyabőbe vernek benszülött munkatársaik, ha sztrájköröknek állanak be, éhhalni hagy a pártvezetőség, ha kiállanak ők is a munkából.

Ehez járul a négy-négy évenként megújuló elnökválasztási küzdelmek általános rázkódása. Már egy évvel a választás előtt rendszeren korlátoltatik vagy éppen megszűnik a gyáripari tevékenység nagy része. Az európai ember előtt érthetetlen ez.

Miért kell a gyáraknak redukálniok üzemiüket, amiért elnökválasztás lesz? Ha azonban tudjuk, hogy ott csak két nagy politikai párt van s ezek egyikének vagy másikának diadalra jutása teljes nemzetgazdasági rendszerváltoztatást jelent (mint pl. most a demokraták győzelme, a tülzásba vitt védvámrendszer bukását és a szabad kereskedelmi elv diadalát jelenti) érthetőnek fogjuk találni, hogy a nagy gyárak nem

Főraktár:

Nagy-Várad

Kossuth Lajos-u.

FEKETE SAS

épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad

Kossuth Lajos-u.

FEKETE SAS

épületben.

dolgoznak előre bizonytalan készletekre, nem fektetik tőkéjüket esetleg el nem adható árukba, melyek a rendszerváltoztatással nyakukon maradnak.

Redukálják tehát, vagy esetleg egészen beszüntetik üzemüket, melyet ismét felvesznek, mihelyt biztosak abban, hogy termelvényeiket elhelyezhetik. A nagy gyáripár e válságai kényszeríték tehát az Unió vezető szellemeit e rendszerváltozás keresztülvitelére, mely a mezőgazdaság nagyobb fölkarolásában nyilvánul meg.

A balkáni helyzet.

Nem szerel le a török!

London, aug. 22. Az Evening Standard jelentéi Konstantinápolyból, hogy az egyik nagyhatalom követe a török külügyminiszternél sürgette a török csapatok leszerelését és ekkor a külügyminisztertől a következő választ kapta:

— Törökország csak akkor fog leszerelni, ha Bulgária elismeri drinápolyi és tráciai hódításait.

Konstantinápoly, aug. 22. A Turkie című lap levelet kapott Enver bégtől Drinápolyból, amelyben Enver bég kijelenti, hogy a hadsereg Drinápolyt nem fogja föladni és az utolsó emberig védeni fogja.

Békés megoldás.

Konstantinápoly, aug. 22. A nagyvezér szerdán kihallgatáson jelent meg a szultán előtt és jelentette, hogy a nagyhatalmaknál lévő török nagykövetelek jelentései szerint kilátás van arra, hogy Drinápolyt meg lehet tartani a bolgárokkal való békés megegyezés által. Az új-török bizottság köréből híre jár, hogy Törökország hajlandó is ilyen békés megegyezésre, esetleg oly módon, hogy viszonzásul lemond Kirkilisszéről.

Megy a vasut.

Szófia, aug. 22. Miután a szerb kormány hajlandónak nyilatkozott a vasutak közlekedését helyreállítani, holnaptól kezdve naponként két vonat fog Szófia és Belgrád között közlekedni.

Orosz-török konfliktus.

London, aug. 22. Oroszország és a porta között mindinkább kiélesedik a helyzet. Sasonow tegnap energikus felszólítására a pétervári török nagykövethoz, a porta kijelentette, hogy semmi esetre sem hajlandó csapatait a Maricától visszarendelni. A burgaszi kikötőben tegnap orosz csapatok szálltak partra.

A törökök nem engednek.

Konstantinápoly, aug. 22. A török hadvezetőség egyre szaporítja a Marica menti csapatokat. A nagyvezér kijelentette, hogy a hadosztályok visszarendeléséről szó sem lehet. A kormány el van tőkelve arra, hogy

ha kell katonáival Filipopolisz ellen vonuljon.

A román hadsereg éhezett.

Bukarest, aug. 22. Itteni lapok ma szenzációs részleteket közölnek a román katonai intendatura büneiről. Mikor a román sereg Bulgária területére vonult, a negyedik hadtest több ezrede két napon át éhezett, mert 33.000 darab kenyér, amit Bukarestből küldtek, utközben a nagy esőtől megázott és megpenészedett. Plevnóban, a román főhadiszálláson a katonarvosok 15.000 darab penészes kenyeret, megromlott füstölthust, több száz kilogram sajtot petróleummal locsoltattak le, hogy az éhes katonák ne nyuljanak a romlott eledelhez. A Minerva megírja azt is, hogy a hadügyminiszterium a bukaresti sajtó képviselőit magához kérte s arra kérte a hírlapírókat, hogy ne írjanak az egész dologról semmit, de a lapok nem teljesítették a miniszter kérését. Károly király a legszigorubb vizsgálatot rendelte el.

Ferenc Ferdinánd Ischlben. Ferenc Ferdinánd trónörökös vasárnap Ischlbe érkezett és délelőtt 11 órakor audiencián jelent meg a király előtt. A trónörökös kihallgatásán köszönetet fog mondani a király azon kegyéért, amelylyel a hadsereg főfelügyeletével bizatott meg.

Désy pöre Tisza ellen. A politikának ismét szenzációja van. A Pallavicini-Tisza-párbaj hullámai még el sem csendesültek teljesen, az affér nyomában már egy újabb szenzáció támadt. Az ellenzék sorában ugyanis az volt az általános felfogás, hogy Tiszának a Désy-Lukács-pörben tanusított magatartásáért nem a vivóteremben, hanem a bíróság előtt kell tisztáznia magát.

Désy mint már tegnap híre terjedt az ellenzék körében, nem hagyja annyiban a dolgot. A volt államtitkár pört indít a miniszterelnök ellen a Lukács Lászlóval lefolyt pörében való magatartása miatt.

Németország és a monarchia.

A Post feltűnést keltő cikkben foglalkozik Németországnak a monarchiával szemben tanusított magatartásáról. A szabad-konzervatív-párt hivatalos lapja megállapítja, hogy a német diplomácia politikája, mely ellentétbe helyezkedik Ausztria-Magyarországgal, nem jár helyes uton. Németországnak erős érdeke, hogy a szomszédos birodalom érdekei a Balkánon megóvassanak, annál inkább, mert egész Nyugat-Európára kihatással van. Ausztria-Magyarország hatalmas védőbástyája Oroszország és keleti törekvései ellen. Nem lehet olyan külön érdeke a monarchiának, mely egyuttal ne volna Németország érdeke is.

Az orosz trónöröklés kérdése.

Pétervárról sürgönyzik, hogy az orosz trónöröklésnek kérdését, melyet égetően aktuálissá tett II. Miklós cár egyetlen fiának gyógyíthatatlan betegsége, beható tanácskozások tárgyává tették az illetékes körök. Elvileg a trónöröklést I. Pál cár 1798. évben kiadott ukáza kellene, hogy eldöntse. Említett cári

ukáz szerint a Romanow-dinasztia idősebb ágát illeti meg a trónra a változatlan elsőbbségi jog. Csak az idősebb ág kihalása esetén jöhet figyelembe az ifjabb ág. Bonyodalmassá teszi azonban a jelen esetet az, hogy Miklós cár öccse Mihály nagyherceg, Wladimir nagyherceg négy fia és a cár nagybátyja, Pál nagyherceg ki vannak zárva a trónörökösödésből, részben morganatikus házasság miatt, részben könnyelmű életmódjuk miatt. A jövő orosz cárijának szerepére Pál nagyherceg fia, Pawlowits Dimitri nagyherceg lesz kiszemelve. Nagy erélyű, igen eszes ember. Egy éve jegyese a cár legidősebb leányának, Olga nagyhercegnőnek.

A VÁRMEGYE és az igazolványos altisztek.

A miniszter ragaszkodik az altisztekhez. — Két napidijas kenyere bizonytalan.

Már többször foglalkoztunk a Biharvármegyénél alkalmazni szokott igazolványos altisztek kinevezetésének ügyével, mely sok gondot ad különösen azért, mert a megye a már hosszú évek óta ott dolgozó napidijas irnokok érdekeit akarja megvédelmezni.

Már mindent megkísérelt a vármegye, hogy legalább a több mint egy évtized óta dolgozó családos emberek jövőjéről gondoskodjon, ennek eddig azonban semmi eredménye sincs. Legutóbb, mint megirtuk, a vármegye úgy akart segíteni az állapotot, hogy a napidijas állásokból kettőt irodatiszti állássá szervezett át. A miniszter ezt az intézkedést jóvá is hagyta.

A vármegyén nagy volt az öröm a napidijasok között, mert mindenki azt hitte, hogy most már két napidijast fognak kinevezni. A főispán, Miskolczy Ferenc azonban nem akarta a kinevezést fogantatosítani, hogy a két állásra kiket nevezzen ki igazolványos altisztet-e vagy kebelbeli napidijas irnokot.

A belügyminiszter nem akart egyedül dönteni, hanem kikérte a honvédelmi miniszter véleményét. A honvédelmi miniszter hangoztatta, hogy ő ragaszkodik ahhoz, hogy a két átszervezett állásra is igazolványos altiszt neveztessek ki.

A belügyminiszter a honvédelmi miniszter véleménye alapján tegnap leküldte határozatát, melyben kimondta, hogy a két állásra is igazolványos altisztet kell kinevezni.

Általános meglepetést keltett a leirat a vármegyén. A rendelkezés u. i. sérelmes főként a napidijasok szempontjából, mert most már előrehaladásuk teljesen ki van zárva. Sőt a jelenlegi nyomoruságos kenyérük napi 2 kor. 250, 3 korona is veszélyben forog. A miniszter ugyanis kimondta tegnapi leiratában, hogy a két új irnoki állás átszervezése folytán két napidijasi állást

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készítettnek

Fehér János kőszeg gyárában (Rákóczi-ut, Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kaphatók: Irigátorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti és betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitünő kivitelben készítettnek. Telefon 419.

csak létszámfelettnék engedélyez. Ez azt jelenti, hogy két ember bármily hosszú szolgálati évvel bír is, bármikor elbocsátható.

A két új állásra most hirdetik meg a pályázatot. A vármegyén pedig szomorúan néznek a napidijasok a jövő elé. Minden reményük a törvényhatóságban van.

A szeptemberi közgyűléshez kérvényt adnak be, melyben helyzetük javítását fogják kérni, mert a mai viszonyokat tűrhetetlennek tartják. Különösen elkeseríti a vármegyének e szorgalmas munkás hivatalnokait ez a folytonos mellőzés azért, mert ép a tegnapi hivatalos lap közölte, hogy Abauj-Tornában egy napidijast nevezett ki az ottani főispán irodatisztjé.

A mai állapotot segíteni kell, mert családok embereket a bizonytalanságnak és nyomornak kitenni nem szabad.

Az igazolványos altisztek törvényadta jogait respektálni kell; hiszen e kedvezmények nélkül még csak álmodni sem lehetne állandó, megbízható továbbszolgáló altiszti karról a katonaságnál. Erre pedig feltétlenül szükség van. De hiba az is, ha az igazolványos altisztek és a pályájukat a polgári irodákban kezdett tisztviselők érdekeit egymással szembe állítják. Meg lehet azokat óvni egymás mellett párhuzamosan, a nélkül, hogy egyik a másik rovására részesülne előnyben.

A temető tolvaja.

Virágkereskedés a sirokon.

*

Akik zenés, vidám éjszakai kávéházakban marokszámra szokták vásárolni az illatos virágokat a virágárosok tükrös ládáiból, bizonyára nem is sejtették, minő szomorú helyről, minő nehéz bűn árán kerültek elő az ők mulattatására a tarka virágok. A rendőrségnek a véletlen a tegnapi reggelen a kezébe juttatta egy bünszövetkezetnek az egyik tagját, aki hónapok óta abból élt Nagyváradon, hogy éjszakánként összelopkodta a temetők friss virágait és jó pénzért eladta a virágárosoknak.

Tegnap éjszaka egy lovasrendőr-őrjárat haladt el a Rulikovszky-uti temető mellett. Az őrjárat egyik tagja, Karácsony Mózes észrevette, hogy valaki átugrik a temető kerítésfalán. Azt hitte, valami menekülő csavargó, aki a lovasrendőrök láttára a sirok között keres buvóhelyet, viszont a rendőrségnek különösen a lelkére van kötve most, a betörések idején, az éjszakai csavargók kézrekerítése. Karácsony Mózes tehát leugrott a lovaról és a temetőlátogató üldözésére indult.

A másik lovasrendőr ezalatt a lovat tartotta és vigyázott arra, hogy a bemenekült csavargó vissza ne szökhessék a kerítés falán, a rendőrök valami zsákot vagy batyut is láttak a beugrot embernél, ezért azt következtették, hogy valami értékes zsákmány

lehet nála, ami valószínűleg betörésből eredt.

A rendőr is átugrott a temető falán, és körülnézett, hova tűnt el a menekülő. A fehérleírkeresztek között rövid hajsza után el is fogta a temető éjszakai látogatóját, megtalálta az általa eldobott kötenyt is, amely tele volt rózsákkal, szekfükkel, friss virágokkal. Az elfogott ember, egy 30—35 éves hely és foglalkozás nélküli egyén töredelmes vallomást tett. Elmondta, hogy Babos Pálnak hívják, a tél nyomorúsága készítette őt arra, hogy mikor egy izben lakóhely nélkül csavarogva a temetőben akart aludni, észrevette, hogy néhány siron gyönyörű élővirágkoszoru lóg, vörös, meg fehér krizantémumok, rózsák.

Babos Pál ellopott egy egész koszorút, szétszedte és a gyönyörű rózsákat potomaron eladta a kávéházi virágkereskedőknek, asszonyoknak, fiuknak, akik aztán jó haszonnal továbbították a vendégeknek.

Nemsokára megismételte ezt a vállalkozását, később pedig egész rendszerre tette. A tavasz beálltával dusskalkodott a sirok virágaiban, leszedte nagy ügyességgel a sirok földjében nyíló virágokat is és minden temetőnek állandó éjszakai látogatója volt. Tud arról, hogy mások is cselekedtek így, sokszor találkozott virágzedőkkel, úgy hogy valóságos külön kereskedelem fejlődött ki a sirvirágok elárulásából, ő azonban egyet sem ismer a tolvajok közül és állítólag arról sem tud, hogy kik bérelték vagy biztatták föl a többieket erre a megbotránkozott, kegyeletsértő bűnre. A rendőrség nyomoz ebben az ügyben, a temető tolvajára súlyos büntetés vár.

A Bisztra és a Berettyó pusztítása.

Megindult a forgalom.

Körjegyző az árban.

A „Tiszántul“ vasárnapi számában megírta, hogy a margittai járásban ismét kiöntött két rakoncátlan folyó, a Berettyó meg a Bisztra. A víz ez alkalommal oly nagy területet borított el, hogy hasonló esetre még nem emlékeznek. A víz kaszálókat, tarlókat borított el. A keresztbe rakott termések nagy részét még nem hordták be a rossz idő miatt. Most a víz ezeket a terméseket elhordta.

A két folyómenti községek jószágait mind beszorította a víz az istállókba. A kint hagyott szénát idegen területekre vitte a víz. Igen nagy károkat okozott az ár az utakban és a hidakban.

A megrongált hidak miatt megakadt a közlekedés úgy, hogy csak csütörtökön tudták a megrekedt kocsik és szekerek folytatni utáikat. Margittát Nagyvárad felé el-

vágta a víz a kocsiforgalomtól. Micske, Vámosláz, Vedresábrány, Szentlázár, Királyi községek öt napon keresztül voltak teljesen elzárva.

Ha egy két ember át akart jutni a folyókon, valósággal csak életüket veszélyeztetve tudtak keresztül menni a mély vizen. Baranyi Gábor vedresábrányi körjegyző csütörtökön, mikor a környék viszonyait vizsgálta, csak úgy tudott a szentlázári határban lévő hid maradványain keresztül jutni, hogy egy jól megtermett oláh atyafi vette a hátára.

Igy egy szál gerendán két öles mély víz felett, minden pillanatban kitéve a vízbeuhanásnak, — nagynehezen partra jutott.

A hidat csütörtök este már annyira helyrehozták, hogy a megrekedt kocsik átmehtek. A legelőkben és az utakban tett kár igen nagy. A lakosság el van keseredve. Eddig még semmit sem tudott a télre megtakarítani. A behordott szénát az istállóra szorított jószág felemészttette.

Az emberek egymásnak adják a jegyzői irodák kilincsét.

— Uram, utlevélre volna szükségem!

És ez így megy egész nap. Utlevél természetesen nincs. Negyvenkét éven aluli emberek nem mehetnek ki. Igy aki tud, az szokik, mert fél a téli nyomortól.

Nagy a kár a vadállományban is. A lapályos helyeket víz borítja ma is, innen a megmenekült vadak más vidékre húzódtak. A nyári vizállások azonban rengeteg nyulat és fogolyt pusztítottak el.

A behordott termésben is nagy a kár. A rossz idő miatt nem tudnak csépelni. A buza ott csirázik ki a keresztben.

A szőlő szintén siralmas képet mutat ezen a vidéken.

— Itt már leszüretelt az idő. Mondják szomorúan az emberek. Most már csak hátralévő hetektől tesznek függővé mindent. Ha ugyanis még jó meleg napos idők lennének, akkor talán valamit meg lehetne menteni.

Égeret fogott a sógor.

Tragikomikus történet a csapdába került tolvajról.

*

Almosd községben sokat mulatnak ma-napság ezen a histórián, amelynek utolsó fejezete tegnap játszódott le a nagyváradi kir. törvényszék büntető bírósága előtt.

Erdei Gábor és Balogh Sándor nagyon jóba voltak egymással. Kellett és illett is, mert szomszédok, jó szomszédok és sógorok is voltak. De hát az irigység „a másé mindig jobb, mint az enyém“, nem hagyta nyugodni Erdei Gábort. Váltig biztatgatta ifj. Diószeghy Sanyit, Balogh Sándor nevelt fiát:

HERBST

Arany-, ezüst-
ékszer és óra
: áruhaza :

NAGYVÁRAD, Fő-utca, Rákóczi-ut 1. sz.

Guttmann-ház (Barna Jenő női divatüzlete mellett.)

Mai naptól kezdve vásárolhatni:

Aranyláncok, nyak-
láncok 10, 12, 14 kor.
Gyűrűk 4, 5, 8, 10 kor.
Fülbevalók 2, 3, 4, 6, 8 kor.
Karikagyűrű 5, 6, 8 kor.
Acélórák 4, 5, 6 kor.
Ezüst óra 7, 8, 10 kor.
Arany női óra 20, 25, 30 kor.
Férfi aranyóra 35, 40, 50 kor.

Ingaóra 10, 12, 15 kor.
Ébresztőórák 2, 50, 3, 4 kor.
Valodi ezüst kés és villa 6 pár
13—14 kor.
Órajavítás 1 koronától kezdve.
Ékszerjavítások és átalakítások
olesón eszközöltenek.
Szemüvegek beteg szemekhez or-
vosi recept nélkül kaphatók.

— Te Sanyi, lopd el a sógortól a kamarakulcsot és add ide nekem. Nem fogod megbánni.

A fiu azonban nem hallgatott a rossz szóra, nem akart közbejársani, hogy a nevelőapját meglopják. Végül is, mikor már nem tudott nyugodni a jó sógortól, elmondta a dolgot az apjának.

— Hogy a sógor engem meg akarna lopni? Nem lehet az fiu!

— De bizony úgy van ez, édes apám.

— Hm, hm. No jó. Tudod mit? Add oda neki ma estére a kulcsot, majd meglátjuk aztán a többi.

Ugy is történt. Erre azután lesbe állott Balog Sándor. Nem is kellett sokáig várnia. Sötét éjszaka volt és úgy 11 óra tájban csendesen lopózott egy szürke árnyék az udvaron lévő hatalmas kamara felé, ahol rengeteg gabona és különféle élelmiszer volt felhalmozva. A kulcsot kivette a zsebéből, óvatosan felnyitotta az ajtót. Alig hallhatóan csikorgott a zár, Erdei Gábor pedig nagyhirtelen besurrant a kamrába. Az ajtót betette maga után, a kulcsot azonban kívül hagyta. Nem is merete gondolni, hogy valaki sejtje az ő manipulációját.

Balogh Sándor odament és a kulcslyukon leste, hogy mit csinál az ő drágalátos sógora. Hét zsákot vett elő a suba alól Erdei Gábor. Rajta volt a monogramja is:

E. G.

Kioldotta a sógora zsákjait és nagy élvezettel kezdte az acélos búzát áttölteni a saját zsákjába.

De ez már mégsem járja, dörmögött magában a mi emberünk.

Hirtelen egyet fordított a záron és bekiáltott a csapdába került sógornak:

— Hü, de miesoda egeret fogtam én. Azután sietve szaladt a — tanukért. A legjobb álmukból költötte fel őket, de azért sietve jöttek mindakett: Szalai Gábor és Szilágyi Pál.

Balogh Sándor most kinyitotta az ajtót és így szégyenszemre, a tanuk jelenlétében kellett hazavoulni a pórnijárt tettenért sógornak. A csufondáros szavak csak röpködtek a feje fölött.

Tegnap azután a bíróság előtt felelt a tettenért Erdei.

— Nem rossz szándékkal voltam én, csak teréfáltam. Reggel visszaadtam volna a sógornak mindent.

Balogh Sándor se haragszik már. Nevetve mondta el a bírók előtt a sógora kellemetlen esetét és nem is kívánja a sógor megbüntetését.

De hiába. A törvény törvény és a bíróság el is ítélte Erdeit 14 napi fogházra.

Baj a debreceni vízvezeték körül.

Debrecen városa jónéhány évvel ezelőtt elhatározta, hogy megépíti a vízvezetékét. Évek teltek el, amióta a tizenkét vezetadó kut furásához hozzáfogtak, de a vízvezeték még ma sincs üzemben.

A tizenkét kutat a Törzs és Ormai cég furta s a mikor a város a kutakat át akarta venni, kiderült, hogy az egyik kut hibás, mert nem adja ki a vizet. A város főlészlített a vállalkozókat, hogy építsenek másikat a rossz helyett, azonban erre a cég nem volt hajlandó.

A kut miatt Törzsék milliót akasztottak a város nyakába, mert az egész munkáért járó összeget visszatartották. Erre a város a rossz kut helyett a vállalkozók terhére egy másik kutfuró céggel furatta meg a tizenharmadik kutat. A szakértők szerint e kut állandó szivattyúzása arra mutat, hogy elégséges lesz a víz, mely Debrecen szükségletét ellátja.

A vízvezeteki csőhálózatot lefektették, de az üzemet nem lehet megkezdeni, mert a szivógépházat rossz helyre építették. A talaj ugyanis nedves. A falakon a nedvesség főliszivárog s a villamos erőre berendezett gépek vezetékai az áramot az épületben megosztják, úgy hogy a helyiségekben veszedelmes a tartózkodás. Állandóan szikrák pattannak a nedves falakról s a levegő tele van villamossággal.

A város vízvezeteki bizottsága ülést tartott, amelyen tárgyalták ezeket a nehézségeket. A bizottság nem tudott megállapodásra jutni és a tanács figyelmébe ajánlotta, hogy az építés körül észlelt hibák sürgős kijavítására hívja föl az építévállalkozókat.

A belényesi remete.

Angol rendőr-kutyák Belényesben.

Elfogott betörő.

Igen jó fogást csinált most a belényesi rendőrbiztos. A fiatal rendőrtiszt, hogy kötelességének minél intenzívebben tudjon megfelelni, két rendőr-kutyát hozatott Londonból. A kutyákat pár hónapja tanítja csupán és már fényesen bebizonyította, hogy két kutya többet ér, mint 6 rendőr. Tegnap este a rendőrbiztosnak jelentették hogy Veres János mészáros udvarán betörők járnak.

A rendőrbiztos magához vette a két kutyát és elindult a mészáros háza felé. Mikor azonban a ház közelébe ért, a betörő megneszelte a dolgot és keresztül ugorva a kerítésen, futásnak eredt. A rendőrbiztos üldözőbe vette a menekült, aki azonban a kertek alján a sötétség leple alatt eltűnt. Ekkor kezdődött a kutyák szerepe. A két rendőr-kutya pár perc alatt nyomában volt a betörőnek, aki egy közeli magános szinbe menekült és az ajtót magára zárta.

A kutyák nyomon követték a betörőt és a szin előtt szűkölve megállottak. A rendőrbiztos erre dörömbölni kezdett. Mikor ennek sem volt eredménye, kardjával egy deszkát feszített le és azon keresztül bebocsátotta a két kutyát. A betörő erre az ajtón keresztül akart menekülni, itt azonban a rendőrbiztos elállta az utat.

A betörő fogva volt. Mikor a rendőr bent volt a szinben, a két kutya már közre fogta a meghajszolt embert és várták, míg gazdájuk megkötözte.

A szinből a község házára kísérte a betörőt, ahol kihallgatták. Akkor derült ki, hogy a rendőrbiztos egy régen körözött veszedelmes betörőt fogott el. A betörőt Kompucz Györgynek hívják. Legutóbb Szilágyvármegyét járta be és követett el kisebb-nagyobb betöréseket. Megállapították azt is, hogy a legutolsó betörést Zilahon követte el. Onnan menekült át Belényesbe, ahol azt a szin választotta ki tartózkodási helyéül, amelyben elfogták.

A szinben már két hét óta lakik. Napal egyáltalán nem mutatta magát. Állandóan éjjel járkált és akkor szerzett magának élelmiszert is. A rendőrök most már átkutatták a szin teljesen. Kutatás közben a szin egyik sarkában 240 koronát találtak elásva. Kompucz a kihallgatás során bevallott mindent. Az esetről értesítették a zilahi csendőrséget, honnan tegnap egy őrmester és egy őrvezető Belényesből Zilahra kísérték a betörőt.

..FIREK..

* **A megyés püspök Biharfüreden.** Gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyés püspök, Fetszer Antal felszentelt püspök társaságában Biharfüredre utazott dr Radu Demeter gör. kath. püspök látogatására. A főpapokkal utaztak Radu püspökhöz még Fráter Barna alispán, Brém Lőrinc tb. pápai káplán, püspöki titkár és Kovács Péter győregyházmegyei áldozár, középiskolai hittanár, aki gróf Széchényi megyés püspöknek volt vendége.

* **Személyi hir.** Dr Lányi József tini püspök, nagyvárad kanonok üdülés végett néhány hetet az északi tengerparton töltött s utazásából tegnap hazaérkezett Nagyváradra.

* **A XII. országos katolikus nagygyűlés** védőségét ujabban Glattfelder Gyula csanádi püspök vállalta el Zichy János gróf elnökhöz intézett következő levél kíséretében: „Nagyméltóságú Gróf, Elnök Ur! Készséges örömmel teszek eleget az Országos Katolikus Szövetség felszólításának s a XII. Országos Katolikus Nagygyűlés védőségét elfogadom. Él bennem a remény, hogy amint a Nagyméltóságod böles vezetése alatt eddig tartott nagygyűlések áldásos kezdeményezésnek voltak forrásai a kath. köz és társadalmi élet terén, a XII. katolikus nagygyűlés is fog fölvetni eszméket, melyek termékenyítőleg fognak hatni nemcsak a katolikus, hanem az egész magyar társadalomra s oly időben amikor széthuzó erők érvényesülnek mindenfelé, s pusztítják a nemzetek erkölcsi értékeit, a katolikus hitben és erkölcsben rejülő nagy szellemi erők felmutatásával és jogaik érvényesítésével fog a megértésnek és haladásnak szolgálatában állani. Adja a jó Isten, hogy a XII. katolikus nagygyűlés s az ezek rendezése és a katolikus szervezetek tömörítése körül oly nagy érdemeket szerzett Országos Katolikus Szövetség hazánkban a széthuzó nemzeti és egyházi

Vigyázat!!

**DIÓSY SOMA
(DIÓSY MISKA)**

GIMFESTŐ, ZOMÁNTÁBLA KÉSZÍTŐ

EMKE és PANNONIA KÖZT

ROSENZWEIG MIDERES MELLETT VAN

TELEFON 839 SZ.

OCCASSIO ELADÁS a nyári időnyre

Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783. :: Telefon 783.

TANÜGY

A várad-ujvárosi r. k. elemi fiiskola értesítője.

A várad-i. sz. káptalan által fentartott várad-ujvárosi r. k. elemi fiiskola a 44-ik értesítőjében számol be az 1912—1913 tanévről.

Az értesítő bevezetőjében a tanintézet ünnepli dr. **Vucskics Gyula** kanonokot, volt igazgatóját. Dr. **Vucskics Gyulának** egész élete hozzá van növe ez iskolához. Az elemi iskolának négy osztályát a tanintézetben végezte; majd 16 évig volt érdemes vezetője, igazgatója, most pedig az iskolát fentartó Ft. Káptalan tagjává lett. Nem csoda tehát, ha az ő iskolája, ez évi értesítőjében is oly szeretettel emlékezik meg róla. Tőle még sok jót vár az újvárosi r. kath. fiiskola.

Dr. **Vucskics Gyula** örökébe dr. **Lesztván Endre** papnevelő int. lelkiigazgató lett kinevezve várad-ujvárosi plebánosnak, az iskola igazgatójának. Az ő kinevezésével lelkes vezetőt nyert az iskola.

A tanítótestület örömmel üdvözölte az új kerületi egyházi tanfelügyelőjét: **Imrik S. Zoltán** várad-olaszi esperes-plebánost.

Az értesítőben kegyelettel emlékszik meg a tanítótestület az intézet volt tanítójának: **Óó Mihálynak**, valamint a Ft. Káptalan egyik érdemes tagjának: dr. **Karsch Lollion** kanonok elhunytáról.

Az elmúlt tanévben próbaképen a félnapos oktatás volt bevezetve. Az eredmény teljesen kielégítette a hozzáfűzött kívánalmakat. Egy évi tapasztalat megmutatta, hogy ezen újítás csak előnyére válik a tanításnak.

A várad-ujvárosi r. kath. elemi fiiskola régi jóhírnevét igyekszik emelni a tanítótestület. Az ósdi verbalizmus helyett az életre való nevelés: a munkálkodva tanítás vonult be az iskolaába. A budapesti és a helybeli gyermektanulmányi kiállításra a tanulók gyermekmunkái és rajzai méltó feltűnést keltettek.

Az előirt iskolai ünnepélyeket a gyermekek bevonásával lelkesedéssel tartották meg. A madarak- és fák napját kirándulással kapcsolták egybe. Több mint 100 tanuló lépett a Madárvédő-Liga tagjai közé.

Karácsonyra 82 szegény tanulót ruháztak fel 1131 kor. 40 fill. értékben. 139 tanuló minden tankönyvet kapott. Az év végén buzditásul és jutalmazásul 25 tanuló közt 252 kor. lett kiosztva. B. e. **Winterhalter A.** alapítványának kamatát, 100 koronát, **Kiss Gyula IV. oszt.** tanuló kapta.

Az iskola el van látva „Ifjúsági könyvtár”-ral, mely az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács által ajánlott művekből van összeállítva. 89 tanuló 1851 könyvet olvasott.

Az elmúlt tanévben 222 növendéke volt a tanintézetnek,

A jövő tanévben az I. osztályt: **Zöldy Bertalan**;

a II. osztályt: **Éber Béla**;

a III. osztályt: **Szabados Pál**;

a IV. osztályt: **Halmos András** tanító vezetői.

SPORT

Vasárnapi footballmérkőzések

Két vendégcsapat érkezik holnap vasárnap délután Nagyváradra, hogy tudását itt nagyváradi csapatokkal szemben bemutassa. Az egyik a legjobb debreceni ifjúsági csapat a debreceni KASE ifjúsági csapata, amelynek már Szent István napján be kellett volna hogy mutakozzék, azonban közbejött akadályok miatt holnapra halasztotta az átjövését.

A debreceni csapat ellenfele a NAC ifj. csapata lesz, ez a kitűnő technikájú, pompás összjátéku csapat, mely elsőrangú képességeivel és eddigi teljesítményeivel máris osztatlan népszerűséget szerzett magának és kiváló vezetőjének **Horváth Ferencnek** a NAC titkárnak.

A két csapat találkozása hivatalosan lesz eldönteni a két város ifjúsági labdarugó sporja közötti erőkülönbséget, mert mindkét városban e csapat reprezentálja legméltóbban a maga ifjúsági sportját. Az érdekes mérkőzés délután fél 5 órakor lesz.

Előzőleg a másik vendégcsapat a Berettyóújfalusi SE jóképességű legénysége fog mérkőzni a Törekvés első csapatával. A berettyóújfalusi csapat ma a megye legjobb csapata és itteni bemutatkozása méltán érdekelheti a város sport közönségét. A mérkőzés különben revans jellegű, mert a Törekvés már ismételtelen felkereste otthonában a BUSE-t. A program különben délután két órakor veszi kezdetét, amikor a BVC mérkőzik a Törekvés kombinált csapatával. A helyárák a rendesek.

IGAZSÁG- SZOLGÁLTATÁS

Vétkes bukás, vagy hamis bukás?

Kovács Ákos zöldfa-utcai kereskedő nevét talán mindenki ismeri Nagyváradon. A jeles cég értette a módját annak, hogyan tegye minél ismertebbé a nevét. Minden a legolcsóbb volt nála. Egyszer azután a redőnyök végleg lezárultak, a **Kovács Ákos**-cég megbukott. Egy kissé gyanus körülmények játszottak közre a bukásnál, s a végén az ügyesség vétkes bukás címén vádiratot adott be ellene.

Tegnap lett volna az ügy tárgyalása a nagyváradi kir. törvényszék büntető bírósága előtt.

A tárgyalás megkezdése előtt azonban dr. **Thury Endre** kir. ügyész kérte a tárgyalás elnapolását, ugyanis **Radványi Manó** budapesti ügyvéd nagyváradi helyettese dr. **Illyés István** ügyvéd, több hitelező képviselője olyan adatokat, okiratokat juttatott az ügyész kezébe, amelyek alaposan bizonyítják azt a gyanút, hogy itt nem egyszerű vétkes bukásról, hanem **hamis bukás büntetéről van szó.**

A bizonyítékok alaposan indokolják

azt a vádat, hogy a kereskedő a csődbejutás után titokban árukat adott el kiskereskedőknek.

Dr. **Lánczi József** védő ellenzte az ügyészi indítványt, a bíróság azonban a tárgyalást az ügyész kérése értelmében elnapolta.

Most már ebben az irányban fog az eljárás folyni **Kovács Ákos** ellen.

Lopott a kőművesegéd. **Peiner Imre** kőművesegéd már többször volt büntetve lopásért és tegnap ismét lopás miatt kellett a nagyváradi kir. törvényszék büntetőbírósága előtt állani. A Fürdő-utcán egy udvarban lakott **Péter Sándor** gyümölcsárussal. Ez év július 3-án, amikor a gyümölcsárus nem volt otthon, behatolt a lakásába, felkutatott mindent, de nem talált csak 6 korona pénzt. Erre azután egy csomó ágyneműt, ruhaneműt szedett el, és azonnal el is adta három handlénak. A lopással mintegy 170 korona kárt okozott a gyümölcskereskedőnek. Vele együtt ült a vádlottak padján, a három ócskás zsidó is, őket azonban a bíróság felmentette, mert nem látta beigazolva az orgazdaságot. **Peiner Imrét** ellenben 3 évi börtönre ítélte a törvényszék.

Tolvaj cseléd. **Peiser Károly** káptalani uradalmi mérnöknel szolgált mint cseléd ez év április havában **Keresztesi Róza**. Ez idő alatt lassankint mintegy 470 korona értékű holmit lopott el a gazdájától. Egy csomó ékszert, párnát, ruhaneműt, kézimunkát. Csak nagy későre jöttek rá, hogy mindezek a dolgok a hűtlen cseléd kezei közt tűnnek el. Az ellopott értékeken azután potomáron tul adott. A bíróság előtt beismerte tettét. Hat havi fogházra ítélték. Megnyugodott.

TÁVIRATOK

Tisza nem válaszol.

Budapest, aug. 22.

A Bud. Tud. jelenti, hogy gróf **Tisza István** gróf **Károlyi** legutóbbi nyilatkozatára nem fog válaszolni.

A párisi nagykövet a királynál.

Ischl, aug. 22.

A király gróf **Szécheny Antal** párisi osztrák-magyar nagykövetet egy órás kihallgatáson fogadta.

Nincs forradalom.

Bécs, aug. 22.

Szófiából érkezett táviratok megcáfolják azt a hirt, mintha Bulgáriába forradalom tört volna ki.

A cár és a balkáni királyok.

Szentpétervár, aug. 22.

Hir szerint a tavasszal **Miklós** cár meg fogja látogatni Szerbia és Montenegró uralkodóit.

Szilágymegye küldöttsége.

Budapest, aug. 22.

Szilágymegye nagy küldöttséggel kereste fel **Sándor János** és br. **Harkányi minisztereket**, és **Hazay**

József államtitkárt. Segélyt és támogatást kértek a megye árviz károsultjai javára. A miniszterek a legmesszebbmenő támogatást ígérték meg.

Összeült a hadihajók.

Malmő, aug. 22.

A svéd flotta gyakorlatai közben tegnap az Und-szorosban Oden páncélos hajó összeült a Und nevű ágyunaszáddal, amely pár perc alatt elsüllyedt. A legénység megmenekült.

Alagut

a La Manche-csatorna alatt.

Páris, aug. 22.

A francia északi vasúttársaság főmérnöke kijelentette, hogy a La Manche-csatornán átvívó alagutat a víz tükre alatt száz méterrel fogják építeni. Az északi vasúttársaság és a mögötte álló pénzeszoport erre a célra már négyszáz milliónyi tőkével rendelkezik.

SZERKESZTŐI PÓSTÁJA.

Sz. B. Úgyesen megirt dolog, de inkább privát érdekü emlékek, mint közérdeklődésre is számot tartható leírás. A megírása azonban határozottan jó, gyakorlott tollra vall. Próbálkozzék általánosabb érdeklődésre számot tartható témákkal.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Októberi buza	— — —	11.53
Buza 1914. áprilisra	— — —	11.99
Októberi rozs	— — —	8.89
Juliusi tengeri	— — —	8.26
Aug. tengeri (1913)	— — —	8.17
Tengeri 1914 májusra	— — —	7.56
Októberi zab	— — —	8.33

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	820.—
Osztrák hitelrészvény	—	624.—
4%-os koronajáradék	—	81.65
Osztr. magy. államv.	—	703.50
Jelzálogbank	—	419.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	515.—
Hazai bank	— — —	285.—
Magyar bank	— — —	545.—
Keresk. bank	— — —	3620.—
Rimamurányi	— — —	705.—
Salgótarjáni kőszén	— — —	764.—
M. Ált. Kőszénbánya	— — —	1053.—
Közuti vasút	— — —	630.—
Városi villamos	— — —	353.—
Adria	— — —	580.—
Atlantika	— — —	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

13043—1913. sz.

Árverési hirdetemény.

Kiskoru Weisz Sándor, Róza, Margit, Jenő, Tibor és László tulajdonát képező a nagyvárad 3434 sz. betétben foglalt, Pecze-utca 6. szám alatt fekvő ház ingatlan Nagyvárad város árvaszékének 13043—1913. sz. véghatározata folytán önkéntes árverésen el fog adatni.

A kikiáltási ár: 20,330 korona. Az árverés 1913. augusztus hó 29-ikén d. e. 10 órakor fog a városi árvaszék hivatalos helyiségében (Városháza II. em. 40.) megtartatni.

Az iratok ezen határnapig az előadónál (Városháza II. em. 36.) megtekinthetők.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át 2033 K-t, azaz Kettőezer-harmichárom koronát a városi pénztárba bánatpénzül letenni, az erről szóló nyugtát az árverés alkalmával a kiküldöttnek átadni, vagy legkésőbb az árverés megkezdése előtt közvetlenül a kiküldöttnél lefizetni, továbbá jelen árverési hirdeteményt és feltételeket sajátkezűleg aláírni.

A kikiáltási áránál magasabb ajánlat esetén az ajánlattevő bánatpénzét a megígért összeg 10%-áig kiegészíteni köteles.

Vevő tartozik a fenálló bérszerződéseket respectálni, amennyiben ezt nem tenné, a kiskoruak az ebből eredő károkért szavatosságot nem vállalnak.

A kiskoruak az ingatlanok a tkvben kitüntetett térmértékéért nem szavatolnak.

A tett ajánlat a venni szándékozókát feltétlenül kötelezi, a kiskoruakat csak árvaszéki jóváhagyás esetén.

Az árvaszék a tett ajánlatokhoz kötve nincs, azok között szabadon választhat, egyiket sem köteles elfogadni.

Az ajánlat elfogadása után, illetve az erről szóló véghatározat jogerőre emelkedé-

sétől számított 15 nap alatt tartozik vevő a megajánlott vételárát Nagyvárad város gyám-pénztárába befizetni. Tartozik továbbá ugyan-ezen idő alatt a városi árvaszék t. ügyésznél az adás-vételi szerződés elkészítése végett jelentkezni.

Ha az ajánlattevő ezen kötelezettségének meg nem felelne, a gyámhatóságnak jogában áll őt, vagy az ajánlata teljesítésére perrel kényszeríteni, vagy a jogügyletet hatálytalannak kimondani, esetleg az ajánlattevő kárára és veszélyére új árverést tartani, vagy az ingatlant ugyancsak ezen jogkövetkezmények terhe alatt másképpen értékesíteni.

A jóváhagyási záradékkal ellátott szerződést Nagyvárad város árvaszéke akkor adja ki, ha az ajánlattevő az összes árverési feltételeknek eleget tett.

A szerződés készítés és a bekebelezés költségei, az összes illetékek, továbbá az árverés tárgyát képező ingatlan tehermentesítésével járó költségek vevőt terhelik.

Vevő az ingatlan birtokába a vételár teljes kifizetését követő első házbér negyed kezdetén lép.

Nagyvárad, 1913. évi augusztus 11-én, az árvaszék üléséből.

Dr. Istvánffy,
elnök.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 49	9 50	2 19	4 39	8 11
V.-Velece	7 59	10 00	2 29	4 49	8 22
Rontó	8 16	10 16	2 46	5 06	8 42
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 44

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Velece	9 17	11 19	3 47	7 31	9 46
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 57	7 41	9 57

Vasárnap és ünnepen egy külön vonat közlekedik, mely Nagyváradról indul d. e. 11:45 perckor, Püspökfürdőbe érkezik d. u. 12:15 perckor, Püspökfürdőből indul d. u. 12:50 perckor Nagyváradra érkezik d. u. 1:21 perckor.

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 01	2 30	4 50	8 51
V.-Velece	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	3 03	5 23	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD

Félix-fürdő ind.	8 40	10 39	3 10	6 50	9 10
Rontó	8 47	10 46	3 17	7 08	9 17
V.-Velece	9 00	10 59	3 30	7 20	9 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 40	7 30	9 40

Vasárnap és ünnepen ezenkívül indul még egy vonat a Félix-fürdőbe délelőtt 11 óra 54 perckor és onnan vissza Nagyváradra érkezik 12 óra 33 perckor.

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és pudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott **JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz.** Akkor sem kell elfogadni heytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-poudert és **kölniviz-szappant,** ha az itt jelzett **eredeti készítmény** nem volna kapható az ön lakhelyen, mert a **világhírű cég** magyarországi képviselője:

Holczer Emil Zoltán, Budapest, VIII. ker., Szigetvári-u. 16. szám

egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az **eredeti minőség.**

Kapható Nagy-Váradon: **Farkas István és Darvas István** drogeriájában.

Kályhás üzletemet

Nagyváradon Szent János-
utca 45. szám alatt
megnyitottam

s elvállalok e szakmába
vágó minden munkálatot.
Szíves megkeresést kér tel-
jes tisztelettel

Szénásy Mihály,
kályhás.

A jó bornak nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy
mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult utjonnan beren-
dezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termésű
borai, **előzékeny kiszolgálás**, szo-
lid polgári árak. **Abonensek naponta
felvételnek.**

LEGOLCSÓBB

és legjobb bevásárlási forrás

özv. Kádár János-né
elsőrangú fűszer- és csemege kereskedése.

Mindenféle gazdasági cikkek, kötöz-
hárs, kékkő, auto- és gépolajok és
auto-benzin nagy raktára ::

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár
R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safe) bérbeadása.

Ujonnan épült intézeti helyiségünkben léte-
sített safe-deposit osztályunkban külön-
féle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély
díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérző fél ér-
téktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti
és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő
biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az ér-
deklődőknek készséggel bemutatjuk és részle-
tes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

Sürgős figyelmeztetés!

Ha illatszert, pipereszappant, kozmetikai, arc- és
kézpolási, háztartási, hajápolási és általában
mindenféle a kozmetikumokba vágó cikkeket a leg-
jobból a legjobbakat olcsóbban a legolcsóbbnál
akarja beszerezni, úgy kérje a harmadik ki-
adásban most megjelent «illatszert és háztartási
értékesítőket» melyet ingyen és bérmentve küld:
«HEZ» illatszert és háztartási cikkek szaküzlete nagy-
ban és kicsinyben B.-pest, VIII., Losonczy-u. 18/hz.

Ha nincs megelegedve

szabójával, mert drága vagy rossz-
szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT
GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6.
(Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid,
olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmas és gyászruhák
24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat
készítenek. Valódi angol szövetelek.

Helyi és vidéki telefon 980.

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sírkőraktára és
kőfaragó telepe

Nagyvárad
Rákóczi-u. 20.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-
lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a
közönség rendelkezésére áll. Telefon rende-
lésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-
tási és erőátviteli berendezé-
sek felszerelését.

Csillárok,

vilámpák

állandóan nagy választékban kap-
hatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Szent László (Püspök) Gyógyfürdő

Nyári gyógyhely Nagyvárad mellett. Európai hírű 41° C. meleg természetes hévviz.

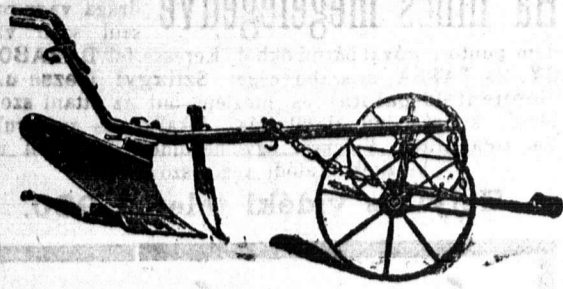
Javalva van, az ürületek és izmok csuzos bán-
talmainál, idült és különösen savas izületi lobok-
nál, csonttörések és visszamaradt vastagodásoknál,
idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkez-
tek, vesekövek eseteiben, májbajoknál, végre női
bajoknál. Állandó fürdő orvos. Különböző igények
szerint berendezett nagyszámu szobák árai K 1-60-
tól K 8-ig váltakoznak. Gyógyterem hirdapokkal,
zongora könyvtár és tekeasztal. Terraszok szép

kilátással. Sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette
elterülő őserdőben és fenyvesben. Az erdőben jó
tekepálya és lawn-tennis. Tükör- és kádfürdőkön
kívül mórifürdők is vannak rendszeresítve. Modern
uszoda uszás tanítással és homokkurával. Legszebb
kiránduló hely. Elsőrendű zene. Kitűnő konyha.
Vilanyvilágítás. Telefon, interurbán.

Dancs István.

Kényelmes vasuti összeköttetés.

Prospektust kívánatra küld a bérlőség.

Ekék, vasboronák őszi szántásra

előnyös árban, készpénzfizetés mellett a GITYE-gyárban kaphatók.

Terménytisztító rosta aratási idényre gyári árban. Borprések, szőlőszúzók már most megrendelhetők jutányos árban présfelülnyomóval, ezek mind készpénzfizetés esetén olcsó árban. Minden darab szavatossággal.

Gitye Demeter Fia gépgyára Nváradon. Templom-tér

NYIBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

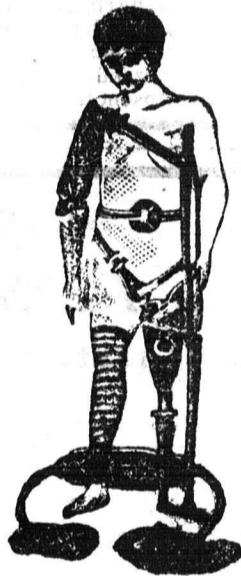
Mokos Sándor.

Orvosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagyvárad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményű

sérvköti,

szuppenzoriomok fecskendők és betegápolási cikkeit, u. m. egyenestartók, hasköti, ágytálap, bidég,

anatómiai

sérvköti,

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, műlábak és mű-

végtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. Külön próbaterem női és férfi kiszolgálásra. Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árendemény.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad, fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

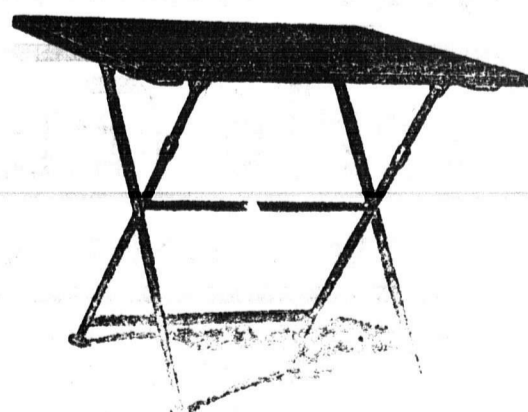
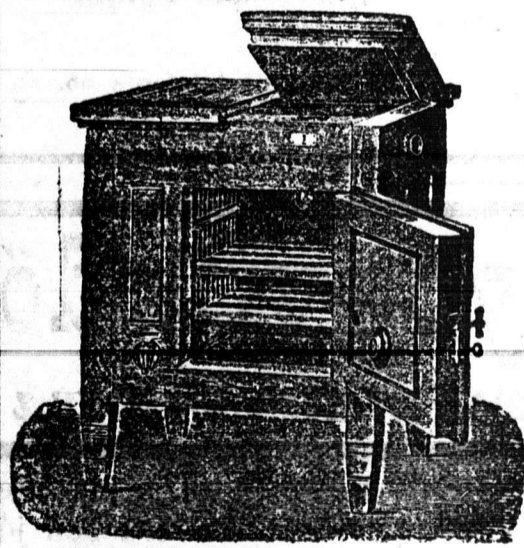
Szabadalmazott géppel gyártott karmantus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, működés cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakaszerű építését. Nagyobb vállalatoknál tervekkel és költségvetéssel szolgál.

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

JÉGSZEKERENYEK kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.